REGION SJÆLLAND
PLATANGÅRDENS UNGDOMSCENTER
– vi er til for dig

PLATANGÅRDENS KATALOG OVER TILGANGE OG METODER

Metodekataloget er udarbejdet af: Janne Dolma, Lisette Kaptain og Pia Hell Boje

Grafisk design & foto: Uwe Schmacke

PLATANGÅRDENS UNGDOMSCENTER 2022

Indhold

Introduktion 1
Værdigrundlag, kerneopgave. målgruppe

Metodekatalog 4

Referenceramme 6
Recovery orienteret rehabilitering

Systemisk og narrativ tilgang 6
Mennesket er del af forskellige systemer
Problemer som relationelle
Sproget som skabende
Fortællinger
Domæneteori
Kollegial supervision

Pædagogiske metoder 8
Nysgerrighed
Forstyrrelser
Alternative fortællinger
Om strategier og deres eksistensberettigelse
Relationer
Netværksfokus
Intet om mig, uden mig

Greb og fokuspunkter 12
Identitetsopbyggende fokus
Handlingens og betydningens landskab
Eksternalisering
Sociale invitationer
Responsbaseret praksis
PEER-perspektiver
Spørgsmålstyper
Positionering
Holdningsafklarende samtaler

Inspiration til videre læsning 20

Introduktion

Metodekataloget er udgivet i anledning af Platangårdens 50-års jubilæum i juni måned 2022.

Det supplerer det egentlige jubilæumsskrift, som en udvidet og kvalificeret udgave af Platangårdens tilgang og metoder, som de ser ud anno 2022.

I 2015 besluttede det nye ledelsesteam, at Platangården fremadrettet skulle arbejde efter en fælles teoretisk referenceramme. Siden har Platangårdens tilgang og metoder været i en kontinuerlig, dynamisk udviklings- og implementeringsproces. Denne metodeudvikling og løbende kvalificering vil fortsætte i fremtiden. Derfor vil metodekataloget blive opdateret, efterhånden som vi via vores praksis får øje på nye nuancer, som skal konkretiseres. Udgivelsen vil derfor blive trykt i begrænset oplag i forbindelse med jubilæet og vil være at finde som PDF-fil, der løbende opdateres, på Platangårdens hjemmeside.

Beskrivelsen af Platangårdens referenceramme, tilgang og metoder hænger uløseligt sammen med Platangårdens værdier, samt med kerneopgaven. Både værdier og kerneopgave er formuleret gennem længerevarende processer, som involverede alle medarbejderes perspektiver. For at byde ind med tilpas kontekst og sammenhæng, lægger vi derfor ud med værdigrundlag og kerneopgave, før vi går videre til målgruppebeskrivelsen og den egentlige beskrivelse af tilgang og metode.

Processen ift. metodekataloget
Det skal bemærkes, at processen omkring metodekataloget har haft stort fokus på at inddrage den daglige praksis. Selvom Platangårdens teoretiske grundlag også i tidligere udgave var helhedsorienteret og kvalificeret – er vi i skriveprocessen blevet opmærksomme på flere indforståede statements og værdier, som nu er blevet centrale punkter i metodebeskrivelsen.

Praksisfortællinger
Fortællingerne er indsamlet i foråret 2022, via interviews med de 3 teams i døgnafdelingen, Eksternt team samt team for intern UV og STU. Fortællingerne tager dermed konkret udgangspunkt i Platangårdens praksis i nutid og nærmeste fortid. Fortællingerne er sløret, så de ikke er persongenkendelige. De kan være blandede – således, at det er flere personers fortællinger, som er vævet sammen. Den enkelte unge vil således ikke direkte kunne genkende sig selv i fortællingerne, ligesom det ikke vil være direkte persongenkendeligt for andre. Vi har valgt denne form, da formålet her er at eksemplificere Platangårdens tilgang og metoder på en troværdig måde.

Ved hver fortælling kan du læse en faglig kommentar, ligesom du kan læse de vigtigste henvisninger til referenceramme, tilgang, metoder, greb og fokuspunkter.

Vidensgrundlag
Platangårdens tilgang og metoder bygger på anerkendt forskning og litteratur. Man kan sige, at vi har udvalgt den forskning og litteratur, som har været de væsentlige inspirationskilder i udviklingsarbejdet omkring Platangårdens teoretiske og metodiske ståsted. En væsentlig del af processen har været at oversætte den udvalgte forskning indenfor psykologi, pædagogik og mere klassisk psykiatri, til meningsgivende tilgange og metoder for Platangårdens pædagogiske kontekst og praksis.

Hensigten er dermed at demonstrere, at Platangårdens referenceramme, samt tilgange og metoder bygger på forskningsbaseret viden ift. psykologi, sociologi, pædagogik og læring igennem de sidste 100 år. I kombination med det forskningsbaserede udgangspunkt, er metoderne sammenvævet med praksiserfaringer med målgruppen igennem 50 år.

Vidensgrundlaget er således baseret på dynamikken mellem det forskningsbaserede og det praksisbaserede.

Derfor indeholder metodekataloget begge dele: Forskningsbaserede, teoretiske metoder er vævet sammen med praksisbaserede erfaringer. Det er vores intention, at det tilsammen skaber en helhed som viser, at det i praksis giver mening og skaber udvikling i fastlåste sammenhænge.

Der vil ikke i teksten være direkte henvisninger, men vi henviser til en inspirationsliste over forskning, litteratur, foredragsholdere, faglige selskaber osv., hvis du skulle være interesseret i at fordybe dig yderligere i det forskningsmæssige og teoretiske grundlag, som det hele bygger på.

Værdigrundlag

Platangårdens værdigrundlag er et sæt leveregler, som har til formål at fremme nogle former for adfærd eller handling, frem for andre. Værdierne er

også en slags ideal – en tilstand vi som organisation konstant bestræber os på at leve op til.

Platangårdens værdigrundlag er ikke statisk og som det er udfoldet nedenfor, afspejler det både den del af Platangårdens historie, som udgør fundamentet for organisationens ståsted i nutiden, og samtidig et pejlemærke for, hvordan Platangården ønsker at præge fremtiden.

Platangårdens værdier udtrykker, hvad der er vigtigt og værdifuldt i arbejdet med Platangårdens kerneopgave. Værdierne omfavner alle i organisationen – på den måde at forstå, at de er gældende for os alle og de sammenhænge vi indgår i. Værdigrundlaget viser desuden også omverdenen, hvad Platangården gerne vil kendes på.

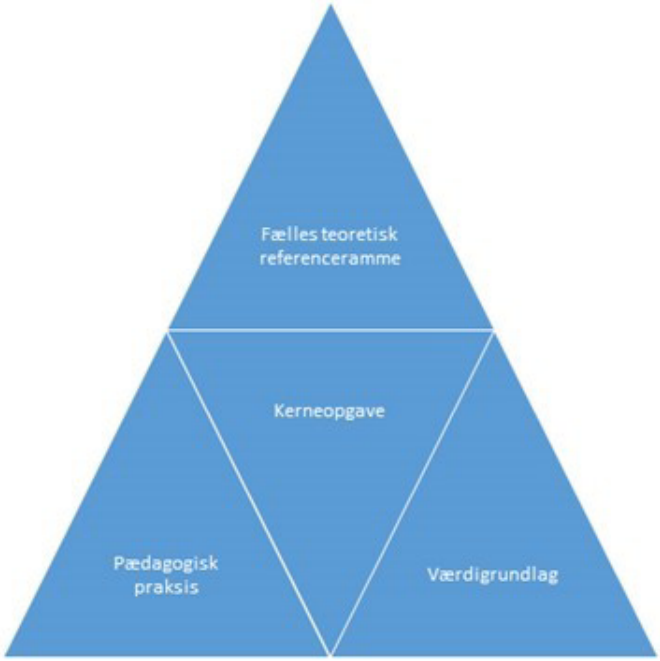

Samskabelse
På Platangården har vi en forståelse af, at vi skaber vores organisation i fællesskab og at dette fællesskab ikke alene udgøres af medarbejderne, men også af de unge, de pårørende og et utal af eksterne aktører. SAMSKABELSE er et væsentlig element i forhold til indsatsen med den unge, men også i forhold til at danne og understøtte de rammer, som understøtter indsatsen og udviklingen af denne. I SAMSKABELSE ligger en forståelse af, at alle perspektiver er lige betydningsfulde og at vi skal bringe de forskellige perspektiver i spil, for rigtig at kunne lykkes med vores kerneopgave.

Åbensindethed
SAMSKABELSE fordrer ÅBENSINDETHED. ÅBENSINDETHED rummer den oprigtige nysgerrighed, men også nærværet og rummeligheden, der giver plads til forskellighed. Den næres af anerkendelse og respekt og giver plads til den gode samtale, den understøtter de endnu nye og usikre ideer og den åbne og frie refleksion. Således bliver ÅBENSINDETHED en væsentlig faktor i udvikling, både i forhold til den enkelte unge, men også i forhold til Platangården som højtspecialiseret tilbud.

Meningsfuldhed
Indsatsen i forhold til kerneopgaven skal give mening for alle involverede, det vil sige både for medarbejderne, de unge og andre relevante aktører. MENINGSFULDHED er oplevelsen af sammenhæng, at tilværelsen (i dette tilfælde kerneopgaven) er forståelig og at de krav og udfordringer den giver, er værd at investere sin energi og engagement i. Oplevelsen af MENINGSFULDHED skabes i relationen mellem os og vi har derfor alle et ansvar for, at vores fælles indsats opleves som MENINGSFULD.

Håb
Platangården ser HÅB som en slags metaværdi, som er til stede i enhver handling som drivkraft og struktur. HÅB angiver tro og tillid til, at forandring er muligt. I samarbejdet med de unge er vi, som de professionelle, ofte dem, der må fastholde HÅBET, når de unge og deres netværk for en stund har mistet det. Vi er som professionelle også dem forsøger at skabe HÅB, og dem som understøtter HÅBET, når det spirer.

I Platangårdens hverdagsliv vil de 4 værdier kunne ses således:

- Vi viser, at der altid er en mulighed for udvikling og gør denne mulighed nærværende og konkret

- Vi skaber sammenhæng mellem håb og mulig udvikling. Det sker via små nærværende delmål med tydelige succeskriterier.

- Vi har mod til at gå nye veje og tør tage de første skridt

- Vi skaber forståelige sammenhænge ved åbenhed og inddragelse af forskellige perspektiver

- Vi inviterer til at bidrage til fællesskabet og opgaveløsningen ved at anerkende kompetencer og afstemme ansvar

- Vi forstår, at enhver gør sit allerbedste og ser adfærd og handlinger som intentionelle

- Vi ser den enkelte og den betydningsfuldhed den enkelte har

- Vi ændrer på rammer og indsatser, skaber på denne måde indirekte forandring i adfærd og relationer

- Vi ser og fremhæver ressourcer og potentialer og skaber langsomt mere ressourcefokuserede alternative fortællinger.

Platangårdens kerneopgave

Platangårdens kerneopgave er at skabe tryghed til udvikling i samarbejde med den unge og den unges netværk, således at den unge oplever størst mulig trivsel, meningsfuldhed og selvforvaltning.

Platangårdens målgruppe

Platangårdens målgruppe er unge i aldersgruppen 14 – 25 år, som viser en kompleksitet af psykiske, sociale og identitetsmæssige udfordringer i deres relationer og ungdomsliv. Det er kendetegnende, at målgruppen benytter strategier, som på det almene område kan synes voldsomme og uforståelige. Derfor oplever de unge og/eller deres omgivelser ofte fastlåsthed og afmagt.

Omdrejningspunktet i Platangårdens specialiserede rehabiliterende indsats er et insisterende fokus på øget trivsel og udvikling. Dette fokus skabes i et tæt og forpligtende samarbejde med den unge og de relationer og fællesskaber som den unge er - og kan blive - en del af.

Baggrund for valg af referenceramme og tilgang
De unge, som henvises til Platangården, har ofte tidligere været mødt med en individ- og sygdomsorienteret tilgang. Det er vores erfaring, at det at møde kompleksiteten i målgruppen med en kontekst- og ressourceorienteret tilgang, opleves som konstruktivt og effektivt ift. at skabe udvikling i situationer, der opleves som fastlåste.

Disse erfaringer danner baggrunden for valget af Platangårdens referenceramme.

Platangårdens referenceramme

Praksisfortælling

Da Peter flyttede ind, var situationen i hans liv på mange måder fastlåst.

Han var plaget af tanker om selvmord, og havde fået god erfaring med at skade sig selv, som en strategi til at skabe ro i sit følelsesmæssige kaos. Situationen i hjemmet var utryg for ham, og der var meget stor afstand mellem Peter og hans forældre. De kunne ikke tale sammen, uden at det blev meget konfliktfyldt. På denne baggrund blev det kommunalt besluttet, at han skulle anbringes udenfor hjemmet – på Platangården.

Peter fattede hurtigt tillid til Lars – en relationsmedarbejder fra teamet omkring ham, som blev hans foretrukne sparringspartner i forløbet. Lars hæftede sig ved konflikten mellem Peter og hans forældre. Han forsøgte at skabe rum til at genetablere relationen mellem Peter og hans forældre. Det gjorde han ved at tage initiativer til besøg og samtaler om stort og småt, sammen med Peter. Lars valgte at indtage rollen som brobygger mellem Peter og hans forældre, med henblik på, at de igen kunne blive i stand til at lytte til hinandens perspektiver, og til at tale sammen om det var svært i deres relation.

Det lykkedes at skabe bevægelse, og via Lars, vedholdende indsats over tid, blev hjemmet igen et sted, hvor Peter kunne søge hen, når han havde brug for et frirum. Samtidig aftog den selvskadende adfærd, både i hyppighed og voldsomhed.

Faglig kommentar: Vi ser her et praksiseksempel på en pædagog, som er klar over sin midlertidige rolle i den unges liv. Han oplever, at Peter viser en særlig tillid til ham, og med dette udgangspunkt aftaler han med sit team, at han går aktivt ind i en faciliterende proces, som kan bidrage til at skabe forandring i de nære familierelationer. Pædagogens fokus er ikke den personlige relation mellem ung og professionel, men hvordan pædagogen via denne relation kan bidrage til at skabe forandring i de nære og betydningsfulde relationer for den unge.

Du kan i metodekataloget læse nærmere om: *relationer* og *netværksfokus*, men også om *positionering*, *forstyrrelse*, *domæneteori*, om *strategier* og deres eksistensberettigelse, *problemer som relationelle*

Recoveryorienteret rehabilitering

Den recovery-orienterede referenceramme har det udgangspunkt, at den unge er aktøren, og at dennes ressourcer, håb og drømme danner grundlag for det samarbejdende partnerskab, som vi inviterer de unge til. I partnerskabet samarbejder vi på måder, så de unge i eget tempo kan finde meningsgivende ord, opleve en mere nuanceret identitet, samt en højere grad af handlekraft. Derudover er der tale om et partnerskab, som har blik for at koordinere initiativer på tværs af relevante sektorer, samt på at være proaktive ift. lokalsamfundets mulige fællesskaber.

Platangårdens recovery-orienterede referenceramme kvalificeres yderligere af en systemisk/narrativ tilgang, som vil blive foldet ud i det følgende.

Systemisk og narrativ tilgang

Mennesket er del af forskellige systemer
Inden for den systemiske tilgang forstår man mennesket som forankrede i forskellige systemer – eksempelvis venskaber, skole/uddannelse, familien, parforhold, sportsklubben, mv.

Den systemiske tilgang har fokus på relationerne i og mellem de forskellige systemer.

Vores oplevelse af, hvem vi er som menneske, skabes og genskabes konstant i de systemer, vi er en del af. På den måde rummer hverdagen potentiale for de størst mulige forandringer.

Det, vi gør i en relation, gør vi i afstemthed med andre mennesker, omgivelser, normer, kultur mv. Det betyder, at vi på en og samme tid påvirker og påvirkes af systemet.

I Platangårdens pædagogiske kontekst, er opgaven for relationsmedarbejderen at bidrage til forandring på andres vegne. Dette betyder, at relationsmedarbejderen på en og samme tid bliver en del af, og særligt ansvarlig for handlemønstrene i systemet. Relationsmedarbejderen må derfor være opmærksom på dynamikken mellem forskellige personer, for at kunne få øje på relationer og mønstre, hvor en pædagogisk forstyrrelse måske kan bidrage til at skabe forandring i systemet.

Problemer som relationelle

Inden for Platangårdens tilgang forstås problemer ikke som en fejludvikling eller en defekt ved mennesket, men som noget, der opstår i relationer. Problemer – uanset om de er psykiske, sociale eller identitetsmæssige – vil altså altid være mellemmenneskelige. Børn og unge er ikke problemet – de viser problemet. Til tider vil der være en person i en familie, en vennekreds eller en klasse, der viser problemet tydeligere end andre. Det systemiske perspektiv fastholder, at problemet er opstået og eksisterer i de mellemmenneskelige relationer. Det understreger den meget væsentlige pointe, at systemet både kan være med til at opretholde et problem, men også kan være kilden til forandring ift. det problematiske. At tage hånd om det problematiske sker således via udvikling i systemet. Her har relationsmedarbejderen en særlig opmærksomhed på netop de udviklende relationsmønstre.

Sproget som skabende

Den systemiske tilgang har fokus på sproget som skabende – mere konkret på, hvordan sandheder, værdier, identitet og adfærd skabes gennem den måde, vi taler om, til og med hinanden på. Der er et særligt fokus på, hvilken betydning vores ord besidder. Når relationsmedarbejderne er opmærksomme på sproget og hvordan det anvendes, er det fordi, der via sproget kan skabes muligheder for forandring.

Fortællinger

Den narrative tilgang anskuer personers identitet som skabt i og af de fortællinger, der findes om vedkommende – både de fortællinger, som personerne har om sig selv og de fortællinger, som andre har om personen. Et menneskes identitet er således ikke fastlåst til en kerne eller en essens, men nuanceret, kompleks og sproglig. I en pædagogisk kontekst vil dette betyde, at relationsmedarbejderen altid har for øje, at den enkelte person skal forstås i denne kompleksitet. Relationsmedarbejderen har også for øje, at det at skabe nye fortællinger, samtidig er vejen til at skabe nye udviklingsmuligheder.

Praksisfortælling

Dette er en fortælling om Vera, som netop havde været udsat for et overgreb. Aktørerne er Vera og en relationsmedarbejder, Anne. Forløbet, som fortællingen indrammer, foregår hen over en helt almindelig lørdag eftermiddag.

Veras reaktion på overgrebet var at bebrejde sig selv: "Det var også mig, der ikke fik sagt fra, jeg var ikke tydelig nok, og hvordan skulle personen, der gjorde det så kunne vide, at jeg oplevede det som et overgreb"?

Anne lyttede til den unges umiddelbare fortælling, og gik herfra i gang med at stille mange forskellige spørgsmål: Hvad gjorde han? Hvad gjorde du? Hvad sagde du? Hvad tænkte du? Hen over eftermiddagen bevæger Anne og Vera sig sammen ud og ind af processen. Anne skabte en fleksibel samtale, hvor den unge i eget tempo kunne gå til og fra, og på denne måde opstod der plads til reaktioner, refleksioner og nye spørgsmål.

Via de mange spørgsmål blev det tydeligere for Vera, at hun faktisk havde sagt fra. Hun havde ikke gjort noget forkert. Det var personen, som begik overgrebet, der ikke havde ikke lyttet til hende. Hun blev klar over, hvad der for hende var det rigtige at gøre, i forlængelse af overgrebet.

Faglig kommentar: Vi ser her et praksiseksempel på hvordan en relationsmedarbejder integreret i den daglige praksis, sammen med den unge formår at skabe en ny fortælling omkring overgrebet. Den unge bevæger sig fra "victim blaming" – det var min egen skyld – til en erkendelse af, at det var krænkeren, der ikke lyttede, og dermed krænkeren, som gjorde noget forkert. Denne erkendelse skabte fornyet handlekraft og styrkede den unges oplevelse af at være aktør i eget liv.

Du kan i metodekataloget læse mere om: r*esponsbaseret praksis*, om *spørgsmålstyper*, samt om *identitetsopbyggende fokus*.

Domæneteori

Refleksionens domæne er det sted, hvor man reflekterer over en situation, udviser lydhørhed over for andre perspektiver end sit eget, hvor man sammen generer ideer til forskellige måder at handle på i situationer, som virker fastlåste.

Handlingens domæne er det sted, hvor man i teamet og i organisationen aftaler, koordinerer og planlægger, hvordan den fælles faglige indsats skal udføres.

Det personlige domæne er det sted, hvor man står med sine egne holdninger og overbevisninger. Det er ens private domæne, som er ganske svært at lade blive hjemme, men som ikke må være toneangivende for den Platangårdens specialiserede, koordinerede indsats.

I Platangårdens praksis er det nødvendigt at kunne hjælpe hinanden med at genkende og afgrænse domænerne. På denne måde bliver det muligt, bevidst at kunne træde ind og ud af de forskellige domæner, og på denne måde kvalificere den fælles indsats, som foregår i produktionens domæne.

Kollegial supervision

Kollegial supervision er en personalebåret refleksion, som kendetegnes ved at have den daglige pædagogiske praksis både som genstand og kontekst. Kollegial supervision skaber en fleksibel mulighed for sparring, der er konstruktiv, udviklende og til gavn for personale og unge.

Den kollegiale supervision er et supplement til den fastlagte månedlige teamsupervision, samt til supervision i særligt komplekse sager. Dens store styrke og berettigelse er, at den kan foregå når som helst på døgnet, hvor minimum 3 kollegaer er samlet.

Pædagogiske metoder

Nysgerrighed

Nysgerrighed anskues som en position, man indtager, hvor man forholder sig anerkendende og undersøgende til kompleksiteten i det, der sker i et system. Formålet er at udforske, hvad der kan være på spil, hvilke strategier der tages i brug, og hvordan man bedst muligt kan handle på måder, der kan skabe en forandring til noget bedre, så den samlede trivsel øges.

Forstyrrelser

Når et problem fylder for meget i et system, fastlåses personerne i deres strategier og kan opleve afmagt. Inden for det systemiske perspektiv er man interesseret i at få systemet til at tænke og handle anderledes, så det problematiske opleves som mindre problematisk eller helt ophører med at eksistere som problem. Til tider fordrer dette, at man forholder sig uærbødigt over for det normative, det gængse eller foretrukne måder at forstå situationen på. Det kræver, at man bevidst handler på måder, som er uventede for personerne i systemet for på den måde at få skabt en forstyrrelse ind i systemet, der kan sætte gang i en nødvendig forandring.

Alternative fortællinger

I arbejdet med de dominerende, problemmættede fortællinger er det nødvendigt at have blik for, hvilke alternative fortællinger, handlinger og intentioner, der også lever i relationerne. Det handler om at bemærke ikke blot det, der siges - men i høj grad også det, der ikke siges. På denne måde kan det usynlige, det hidtil usagte langsomt tage form og betydning. Herved opstår muligheden for at skabe konstruktive og mangesidige fortællinger. Jo flere af de konstruktive fortællinger, der springer frem, jo flere muligheder opstår der for forandring.

Om strategier og deres eksistensberettigelse

Den adfærd, som af omverdenen opleves uforståelig og/eller voldsom, betragter vi på Platangården som en meningsfuld strategi. En strategi kan eksempelvis være selvskadende adfærd, forbrug af stoffer eller alkohol, en spiseforstyrrelse/livsforstyrrelse, det at råbe højt eller slå fra sig, at isolere sig, det at høre stemmer osv. Der ligger normalitet i dette perspektiv – alle mennesker bruger strategier, for at kunne håndtere bøvlede aspekter i deres liv.

Strategien er kommet ind i den unges liv, fordi der var behov for den, og den har fået en vigtig funktion ift. at hjælpe den unge med at skabe orden i et liv med mistrivsel. En strategi har med denne tænkning en eksistensberettigelse, også selvom strategien i sig selv er uhensigtsmæssig og måske tilmed farlig.

Vi forsøger således at skabe mening med, at en uhensigtsmæssig strategi er blevet en del af den unges liv. Hvad har den unge oplevet, siden ex. selvskade er den bedst mulige strategi? Og hvordan kan vi sammen skabe nye, og mere hensigtsmæssige strategier?

Praksisfortælling

Dette er en fortælling om Augusta, som før indskrivning på PUC havde været indlagt i psykiatrien igennem længere tid. Baggrunden for indlæggelsen var voldsomme angstanfald og selvskadende adfærd. Verden omkring hende reagerede resolut med fastholdelser, tilkald af mange personaler, politi, ambulance, akutte indlæggelser med tvang osv.

Denne resolutte reaktion var også udgangspunktet på Platangården. Vi erfarede dog hurtigt, at den "resolutte reaktion" hverken var praktisk mulig eller særligt hensigtsmæssig.

Teamet omkring Augusta valgte at gå ind i samarbejdet med hende ved at interessere sig for, hvordan hun egentlig oplevede de "resolutte reaktioner". De inviterede Augusta med til fælles refleksioner om, hvorvidt der mon kunne være andre måder at håndtere angstanfaldene på? Refleksionerne foregik både i det daglige samarbejde og i det mere formelle teammødeforum, hvor de egentlige aftaler kunne laves. Der var konkrete ting, som teamet skulle undersøge: De fysiske reaktioner, som kunne virke voldsomme - var de farlige for Augusta? Hvad havde hun af erfaringer for, hvad der kan skabe ro, når hun har det svært? Hvad er det for oplevelser, som ligger til grund for angsten og selvskaden? Kan vi sammen skabe andre måder at kommunikere om det, som er svært? Og på dette grundlag – hvad kunne det så give mening, at vi sammen afprøver af nye strategier?

Aftalen blev, at det mest hensigtsmæssige var at skabe så meget ro som muligt, ved at aktivere så få instanser og personer som muligt, når et angstanfald var undervejs. Augusta fik erfaringer med, at det at tale med personalet om, hvad det var for følelser hun boksede med, også var en mulig strategi. Og hun oplevede, at teamet kunne tage ansvar i de akutte situationer. Over tid har samarbejdet udviklet sig således, at hun med ganske korte snakke med personalet er i stand til at håndtere angstanfaldene langt mere roligt, og i mange tilfælde forebygge, at de overhovedet kommer.

Faglig kommentar: Vi ser her et praksiseksempel på, hvad et re-orienterende blik kan bidrage med. Den unges perspektiv tages alvorligt, hun inviteres til et samarbejdende partnerskab, som tager udgangspunkt i hendes viden og erfaringer. Samtidig ser vi et praksiseksempel på, hvordan det at skabe forstyrrelser i systemer kan være effektivt. Forstyrrelsen i teamets adfærd skaber forandring i hendes trivsel – hun sætter nu mere ord på, hvordan hun har det, og bruger andre strategier.

Du kan i metodekataloget læse mere om: *re-orientering* og om *strategier og deres eksistensberettigelse*, om *nysgerrighed* samt om *forstyrrelser*

Relationer

En relation i Platangården er en professionel relation, med et formål, som ligger ud over den nære relation i sig selv.

Formålet med at skabe professionelle relationer er:

- *At styrke den unges trivsel og udvikling*, ved at teamet samlet set er vedholdende og insisterende på et helhedsorienteret blik på den unges liv og sammenhænge. Dette er et nødvendigt grundlag for, at Platangårdens specialiserede pædagogik, med alle dens facetter, bedst muligt bringes i spil.

- *At styrke og facilitere eksisterende og/eller potentielle relationer* – eksempelvis til andre kollegaer og professionelle samt til familie, venner, bekendte osv.

- *At være brobyggende ift. at skabe muligheder for nye relationer* - eksempelvis ved at støtte aktivt op omkring skole, uddannelse og fritidsinteresser, fordi disse aktiviteter er netværksskabende, og dermed afgørende på den unges videre vej ud i livet.

Netværksfokus

Mennesker har brug for at opleve sig som en del af forskellige netværk. Det er netværk, som støtter unge mennesker i overgangen fra barn til voksen, både følelsesmæssigt og praktisk. Dvs. når der er brug for et fritidsarbejde, lektiehjælp, hjælp til at hænge et billede op – og når man er blevet droppet af kæresten, eller livet i det hele taget bøvler.

Netværksfokus er afgørende for at kunne skabe kontinuitet i den unges liv, som kan være støttende, både undervejs i den tid, de unge bor på Platangården, og efterfølgende, når Platangården ikke længere er en aktiv del af de unges liv.

Platangården arbejder derfor proaktivt og målrettet med at skabe forandringer i det relevante netværk omkring den unge.

1. Pædagogikken tager udgangspunkt i et aktivt og brobyggende samarbejde med de nære og personlige relationer. Forandringer i familiens dynamik er ofte en vej til øget trivsel og mindre fastlåsthed ift. det, der opleves som problematisk.

2. Eksterne relationer i civilsamfundet, som er afgørende, fordi de kan byde ind med potentielle fællesskaber som eksempelvis skole, uddannelse, foreningsliv, interesseorganisationer osv. proaktivt at facilitere nye støttende netværk. Alt dette er fællesskaber, som potentielt kan være med at forme den unges fremtidsmuligheder.

Netværksfokus er en konkretisering af det systemiske samt af den re-orienterede tilgang.

Intet om mig, uden mig

Mange unge I Platangårdens målgruppe har oplevet, at deres grænser er blevet overskredet, og at der ikke er blevet lyttet tilstrækkeligt til deres stemme. Måske har de helt opgivet ideen om, at deres stemme har en betydning, og oplever sig derfor som passive tilskuere til, i stedet for som aktører, i eget liv. Det er på Platangården et fokuspunkt, at vi indgår i et samarbejdende partnerskab med de unge. Det betyder, at vi gør os meget umage med at skabe både relationer og organisatoriske forudsætninger for, at den unges stemme både bliver aktiveret, hørt, respekteret og tillagt afgørende betydning.

Fokuspunktet er en konkretisering af den re-orienterede tilgang.

Konkret betyder dette, at de unge deltager i:

Teammøder: På Platangården anser vi de unge som en del af teamet. Det betyder, at de unge som udgangspunkt deltager på teammøder, hvor deres egen situation drøftes og besluttes. Personalet gør sig meget umage med at skabe en kontekst, som den unge har mod på at være en del af. Alternativt er den unges stemme altid inddraget indirekte.

Tryghedsaftaler: Den "risikovurdering" vi arbejder med på Platangården er en tryghedsaftale - en gensidigt forpligtende aftale, der insisterer på at tryghed i samværet og samarbejdet er et fælles anliggende for den unge og personalet.

Teamsupervision: Da den unge tænkes som en del af teamet, er det også naturligt, at de unge kan deltage i teamsupervisionen. Dette styrede refleksionsforum giver særligt gode muligheder for, at den unges stemme aktiveres, samt for at skabe fælles refleksion og gensidige forståelser.

Samarbejde om dokumentation: Når det er muligt og den unge har mod på det, foretager vi den skriftlige dokumentation i samarbejde. Samarbejdet foregår på mange forskellige måder og spænder fra, at dokumentationen tager udgangspunkt i en drøftelse med

Praksisfortælling

Kato, der foretrækker han som pronomen, indskrives med meget kort varsel på Platangården.

Kommunen var blevet opmærksom på, at han levede i et hjem, hvor han blev udsat for grov vold og omfattende omsorgssvigt. Han fremstod underernæret, forpint og traumatiseret. Med sig havde han en tyngende fortælling om ikke at være noget værd, ikke have noget at byde ind med, samt at være et passivt offer for vold. Han var meget stille, og talte i enstavelsesord, og kun med få, udvalgte personer. Selvskadende adfærd af temmelig voldsom karakter var en af de strategier, han benyttede, for at kunne håndtere sit liv. Han gav ikke udtryk for, hvad han havde lyst til, og overlod både store og små beslutninger om sit liv til andre.

Teamet omkring ham afprøvede forskellige måder at samarbejde med Kato på. En af dem, var gåture ved stranden. Samarbejdet med Kato tager stille og roligt form. Der opstod langsomt erfaringer med, at de nødvendige samtaler om det, som fyldte i tankerne hos Kato, flød lettere på de fælles gåture ved vandet. Gåturene, der som udgangspunkt var en invitation fra personalet, begyndte langsomt at fungere som en ny måde, hvorpå Kato kunne opleve kontrol i sit liv.

Gåturene blev på Katos initiativ udvidet til køreture forbi barndomshjemmet, hvilket skabte momentum for flere samtaler, spørgsmål og fælles refleksion over Katos oplevelser i barndommen. Via mange spørgsmål, tid, ro og fælles refleksion, ændres Katos fortælling til at han ikke blot var et passivt offer for vold og omsorgssvigt, men at han faktisk har kæmpet en brav kamp med egne våben.

I kombination med den alternative strategi, der voksede frem, fik personalerne øje på andre ting. Eksempelvis en observation af, at han ofte udviste høj grad af omsorg for andre. De begyndte at italesætte dette: "Jeg har lagt mærke til, at du er meget omsorgsfuld ift. din ven. Er det en egenskab, som du tidligere har været opmærksom på"? I samarbejdet hjalp Kato og relationsmedarbejderne hinanden med at identificere andre sammenhænge, hvor Katos omsorg for andre viste sig. Over tid blev der på denne måde skabt en ny fortælling om, at Kato var omsorgsfuld og opmærksom overfor andre – han var en god ven.

Kato bor nu i egen lejlighed. Han orienterede blot personalet og kommunen om sin beslutning. Han havde via sit eget netværk fået styr på alle de praktiske ting i forbindelse med flytningen. Selvskaden er ikke længere en del af hans liv, og han har vist sig selv og sin omverden, at han har lært at træffe selvstændige beslutninger, og også at føre dem ud i livet.

Faglig kommentar: Vi ser her et praksiseksempel over tid, hvor der via det samarbejde, som opstår, skabes fortællinger om en ny identitet, som tidligere ikke tiltrak sig nogens opmærksomhed. I de nye relationer vokser nye identitetsmuligheder frem.

Du kan i metodekataloget læse nærmere om: *alternative fortællinger, strategier og deres eksistensberettigelse og identitetsopbyggende fokus.*

den unge om, hvad der har været betydningsfuldt – til at den unge skriver notatet, som suppleres med den professionelles perspektiv.

Greb og fokuspunkter:

Der er tale om en liste af relevante greb og fokuspunkter i pædagogikken. Listen er ikke udtømmende, og vil løbende blive suppleret og kvalificeret.

Identitetsopbyggende fokus

Identitet skabes i relationer og ud fra fortællinger – både dem, som vi fortæller om andre, og dem, som andre fortæller om os. Når identitet forstås som noget relationelt, bliver den pædagogiske opgave at udvide og nuancere fortællingerne om den enkelte unge. Dette kan ske ved at fremhæve kvaliteter og værdier, som pædagogen lægger mærke til i den unges handlinger, udtryksmåder og kommunikation m.v. Intentionen er at tilbyde nye identitetsforståelser, som bidrager til, at den unge over tid skaber flere nuancerede identiteter.

Handlingens og betydningens landskab

Vores identitet kan siges at have to ben at stå på:

1. vores værdier, holdninger, overbevisninger osv.

2. vores handlinger

Inden for det narrative arbejder man derfor med *handlingens landskab*, som vedrører de konkrete handlinger, forstået som det man siger og det man gør - og med *betydningens landskab*, som vedrører værdier, overbevisninger, holdninger mv. For at skabe en nødvendig sammenhæng i menneskets oplevelse af sig selv og sin verden, er det nødvendigt at koble de to landskaber. Vi har således fokus på dynamikken mellem de 2 landskaber, ved at de konkrete handlinger kobles på de værdier, holdninger mv., som de kunne repræsentere. Med dette greb er der potentiale til nuancere og fyldiggøre den unges identitetsfortællinger.

Eksternalisering

Ved eksternalisering taler man om det problematiske som noget uden for eller noget andet end personen selv. Fordi det problematiske skilles fra personen, bliver det lettere for alle parter i samarbejdet at tale om det problematiske. Den unge anses som meget mere, end det problem de plages af. I stedet for diagnoser eller professionelles ord for det som plager den unge, er det vigtigt, at navngivningen af problemet er den unges egen. Den unge ses og omtales eksempelvis ikke som ”en selvskadende ung” – men som en ung pige, der er plaget af noget, som hun selv skal navngive.

Navngivningen og den sproglige afstand til problemet giver en lettere adgang til at tale om og skærpe opmærksomheden på, hvordan det problematiske påvirker den unges liv og relationer. Og dermed også til, hvordan der kan skabes forandring ift. det problematiske.

Sociale invitationer

Inden for det systemiske perspektiv forstås handlinger og tale som invitationer til samvær eller dialog. Der er altså fokus på den intention, som ligger bag en handling eller tale. Dette udgangspunkt afføder pædagogisk opmærksomhed på 2 måder:

1. Relationsmedarbejderen er bevidst om, at den unges handlinger og tale kan opfattes på forskellige måder, og dermed også, at det er afgørende, hvordan relationsmedarbejderen forstår den unges handlinger og tale. Dette medfører en skærpet opmærksomhed på, hvilke invitationer relationsmedarbejderen griber, samt på, hvordan de gribes.

2. Relationsmedarbejderen har som intention at skabe sociale invitationer til de unge, som giver dem mulighed for at vise nye sider af sig selv, at forholde sig anderledes, at prøve nye ting af osv.

Praksisfortælling

Camilla – en meget ung pige - flytter ind i døgnafdelingen, og igennem en længere periode er det svært for personalet at komme i tale med hende. Hun isolerer sig på værelset, kommer ikke i skole, netværkssamarbejdet er udfordrende og den kommunale myndighed giver udtryk for utilfredshed med Platangårdens indsats, fordi de ikke umiddelbart kan se, at der sker nogen forandring. Flere i teamet omkring hende havde svært ved at fastholde håbet på hendes vegne. Situationen må betragtes som fastlåst.

Camilla havde været inviteret til flere teammøder, men kunne ikke tage imod invitationen til de formelle møder. Da situationen er fastlåst, forsøgte teamet lidt mere insisterende at finde en måde, så Camilla kan være tryg ved at deltage i teammødet. Spontant blev der derfor afholdt et teammøde sammen med Camilla i husets stue. I den trygge ramme, og med få personaler, som hun til gengæld kendte godt – blev det muligt for hende at byde ind med mange refleksioner og input om, hvordan hun oplever verden, hvad der er svært for hende, og hvad hun tror ville kunne være en hjælp for hende. Camilla indtog i praksis mødelederrollen på dette møde – så meget havde hun på hjerte. Det viste sig, til alles overraskelse, at hun var god til at sætte ord på, hvad hun havde behov for.

Teammødet mundede ud i en aftale om en markant ændring i teamets indsats, som med det samme blev sat i gang. Camilla skulle mødes på en helt anden måde, og da teamet begyndte med det, skabte det med det samme en tydelig forandring i hendes adfærd, trivsel og overskud til samarbejde.

Faglig kommentar: Dette er et eksempel på en praksisfortælling, hvor det at den unges eget perspektiv tages så alvorligt, at den unge deltager direkte i planlægningen af samarbejde og indsats på teammødet, bliver et afgørende vendepunkt. Det at personalet flytter sig, kommer til at gøre en markant forskel for Camilla.

Du kan i metodekataloget læse nærmere om: *Intet om mig uden mig*, om *positionering*, *Mennesket er en del af forskellige systemer*, om *forstyrrelser* samt om *re-orientering.*

Responsbaseret praksis

Responsbaseret praksis tager udgangspunkt i, at vi alle reagerer meningsfuldt, når vi udsættes for vold og andre former for traumatiserende hændelser. Meningsfuldhed skal forstås på den måde, at den der udsættes for traumatiserende hændelser, reagerer ved at gøre, hvad der er muligt i situationen, for at passe bedst muligt på sig selv og/eller andre.

En almindelig konsekvens, når en person har været udsat for overgreb er, at personen bebrejder sig selv for ikke at have sagt fra. Dette reaktionsmønster vil typisk påvirke personens identitetsopfattelse negativt.

Responsbaseret praksis handler om at genbesøge overgrebssituationen sammen med en relationsmedarbejder, som via mange udforskende spørgsmål forstyrrer selvbebrejdelsen, og søger at rette blikket mod intentionen af den adfærd og strategi, som personen rent faktisk udviste. Et sådant fælles blik på de konkrete, meningsfulde responsstrategier vil ofte afsløre færdigheder og sunde udtryksformer, som kan være centrale i opbygningen/genopretningen af personens værdighed, trivsel og identitetsopfattelse.

PEER-perspektiver

Fortællinger, dialog og relation med mennesker, som har egne, levede erfaringer (eksempelvis fra misbrug, selvskadende adfærd, det at have været anbragt, stemmehøring osv.) kan potentielt være livsforandrende for Platangårdens målgruppe. Mødet med et menneske med levet erfaring kan betyde, at de unge føler sig mødt og forstået på en ligeværdig måde. Denne mulighed for en særlig bevidning kan bidrage til at skabe inspiration, håb og mod til at tro på, at livet kan udvikle sig i nye retninger.

Personalet udviser et skærpet blik for at inddrage PEER-perspektiver, hvor det er relevant og muligt. Det kan være fra kollegaer med PEER-baggrund, fra unge der er videre i deres forløb, fra interesseorganisationer, podcasts, SO-ME, ved at opsøge relevante foredrag sammen med de unge osv.

Spørgsmålstyper

Den måde man stiller spørgsmål på, har en stor betydning for, hvilke svar man får. Uventede spørgsmål kan sætte gang i afgørende refleksioner. Spørgsmål kan fremhæve eller underkende personens handlinger, og vil derfor være af afgørende betydning for den, der skal svare på spørgsmålet. Spørgsmål er således ikke neutrale. Der ligger altid en pædagogisk overvejelse bag ethvert spørgsmål der stilles.

Brugen af lineære, strategiske, cirkulære, refleksive og narrative spørgsmål inviterer til forskellige svar og er nødvendige og centrale redskaber i de pædagogiske samtaler omkring eksempelvis selvskadende adfærd, stemmehøring, angst, spiseforstyrrelser, hallucinationer, tvangshandlinger og mistrivsel i det hele taget.

Spørgsmål som pædagogisk greb tager udgangspunkt i den systemiske tilgang, suppleret med narrativ tilgang.

Praksisfortælling

Dette er en praksisfortælling om en ung i Platangårdens STU (Særlig Tilrettelagt Ungdomsuddannelse). STU´en er opdelt i tre hovedfokus- og læringsområder, det personlige, det sociale og det faglige.

I de kommunale sagsagter der fulgte med Dennis, var han beskrevet som en ung med ringe muligheder for udvikling, og der var stor bekymring for hans fremtid.

Da Dennis blev indskrevet i Platangårdens STU, fremstod han usikker og var hårdt ramt af angst. Det fremgik af de kommunale sagsakter, at Dennis havde problemer med at knytte sig til andre, og havde svært ved at forstå sociale sammenhænge. Dennis bøvlede også med det faglige, hvor han manglede initiativ og forudsætninger for at kunne deltage i undervisningen, og han havde et meget stort fravær fra skolen. Dennis var begyndt at isolere sig i hjemmet og han talte stort set ikke, strategier som hjalp ham med at lette hverdagens pres, som beskyttede ham mod endnu flere nederlag, men som også var med til at holde ham fastlåst i en uholdbar og svær situation.

Det personlige
Teamet omkring Dennis besluttede, at de i en opstartsperiode ville hente ham hjemme hver morgen, og prioriterede som det første, at Dennis kom til undervisningen. Turen frem og tilbage gav rig lejlighed til at lære ham at kende, og mens Dennis sad med sin telefon, stillede relationsmedarbejderen nysgerrige spørgsmål, med særligt fokus på Dennis' interesser, og hans håb og drømme for fremtiden. I undervisningstiden var teamet opmærksomme på, hvad der så ud til at virke for Dennis, det han kunne og det der gjorde ham glad. Relationsmedarbejderen talte løbende højt om det de så, så Dennis kunne høre hvad de tænkte. I denne proces viste det sig, at Dennis havde ønsker og håb for fremtiden. Når teamet gav ham tid og en tryg genkendelig ramme, så skabte det mulighed for, at Dennis bedre kunne udtrykke sig, og undervisningen blev herefter rettet mod folkeskolens afgangsprøve.

Det sociale
Dennis fik efterhånden tillid til teamet og de andre unge i undervisningen, og en eftermiddag under en temadrøftelse, fortalte Dennis åbent om sin tid i skolen. Dennis var i årevis blevet mobbet af sine klassekammerater, og han havde også været udsat for overgreb. Dennis fortalte, at han havde forsøgt at få hjælp ved at sige det til lærerne, men at ingen havde lyttet eller gjort noget. Sammen med Dennis tog teamet kontakt til hans forældre. Det krævede mod fra Dennis at tale med sine forældre om det der var sket, men han klarede det med hjælp fra teamet. Som samtalen skred frem fandt Dennis ud af, at hans forældre havde gjort langt mere end han troede, og dette var med til at styrke deres forhold fremadrettet.

Dennis begyndte at være en aktiv del af de sociale sammenhænge, og han fyldte med en skarp humoristisk sans, som var inddragende og aldrig sårende. I det sociale foldede Dennis sig langsomt ud som en ven, der var til at stole på, beskyttende og opmærksom på andre.

Det faglige

Dennis virkede utryg og sad med nærmest som tilskuer i den faglige del af undervisningen. Dennis deltog ikke i de fælles drøftelser, men løste pligtopfyldende de opgaver han blev stillet. De opgaver og prøver Dennis afleverede bød på en overraskelse ift. de beskrivelser han kom med. Det viste sig, at besvarelserne lå helt i top, og at Dennis kun fik høje karakterer. Dette gav teamet en mulighed for at tale konkret ind i, hvor godt Dennis klarede sig inden for det faglige. Dennis var klar med mange undvigende forklaringer på de gode resultater, men teamet var insisterende og over tid, begyndte Dennis langsomt at være aktiv i undervisningen og han fik en tro på den nye fortælling om sig selv, at han var fagligt dygtig og at han nok skulle bestå afgangsprøven.

Faglig kommentar

Relationsmedarbejderne mødte den unge med håb og inviterede til et samarbejdende partnerskab hvor den unges fortællinger og erfaring blev taget alvorligt. Relationsmedarbejderne arbejdede insisterende på at synliggøre de alternative identitetsfortællinger og tog initiativ til et de nødvendige samtaler med netværket.

Gennem den helhedsorienterede indsats, hvor der er fokus på den unges ressourcer, fik Dennis, et blik ind i nye fortællinger om sig selv, fortællinger om værdi og styrker, fortællinger som åbnede muligheder.

Indsatsen blev et vendepunkt for Dennis, han kunne nu selv komme i skole, var aktiv i undervisningen, og fik venner og tro på fremtiden og sig selv.

Du kan i metodekataloget læse nærmere om: *Intet om mig uden mig, identitetsopbyggende tilgang*, om *handlingens- og betydningens landskab, mennekset er en del af forskellige systemer* samt om *netværksfokus*. Supplerende kan du også læse om *re-orientering*.

Praksisfortælling

Denne fortælling handler om Ida, som var ramt af en spiseforstyrrelse. Samarbejdet mellem Ida og Platangården blev sat i værk allerede mens hun stadig var indlagt. Teamet ville gerne lære hende at kende og skabe tryghed til det team der skulle være omkring hende, så derfor besøgte vi hende på afdelingen et par gange om ugen.

Ida flyttede efter noget tid ind på Platangården, men hun havde det utrolig svært, og hun ville ikke bo her. Situationen blev tiltagende fastlåst, og med en hverdag hvor fokus var på vægt, kostplan og måltidsstøtte - samme model, som hun havde været vant til under indlæggelsen, fik Ida det ikke bedre.

Teamet besluttede at invitere Ida ind i et samarbejdende partnerskab, hvor de med Ida i centrum kunne tænke tanker sammen og være nysgerrige på hendes strategier. Under én af disse samtaler, fortalte Ida, at hun godt selv kunne håndtere måltiderne, hvis bare hun kunne få lov til at styre hvad, hvor meget og hvornår hun ville spise – hun ville også selv tilberede maden på sin helt egen måde. Ida viste at hun ville tage kontrol over spiseforstyrrelsen, teamet lyttede til hendes forslag og sammen med Ida fandt de frem til en model, som alle kunne være trygge ved.

Responsen på tilliden til Ida og den nye tilgang viste sig hurtigt. Ida havde en kæmpe viden om kost, og i eget tempo kom hun i bedre og bedre trivsel.

Faglig kommentar: Dette er en fortælling fra praksis, der viser hvordan relationsmedarbejderne med insisterende nysgerrighed kan være med til at skabe åbenhed og udvikling i en fastlåst situation. Teamet lyttede til den unges viden, tog hendes erfaring alvorligt og forstyrrede de omgivende systemer. I samarbejde med den unge skabte de forandring, trivsel og håb for fremtiden.

Du kan i metodekataloget læse nærmere om: *Intet om mig uden mig*, om *positionering*, *Mennesket er en del af forskellige systemer*, om *forstyrrelser* samt om *re-orientering.*

Positionering

I menneskers sociale liv, er der forskellige måder at agere og indtage roller på – fra et systemisk perspektiv kaldes dette positionering. Inden for den systemiske tilgang arbejder man med mulige og foretrukne positioneringer. Det betyder, at man specifikt arbejder med at skabe en position for den enkelte, hvorfra denne kan udspille sin identitet på en konstruktiv måde.

Positionering ift. specialiseret pædagogik har 2 ben at gå på:

1. Hvordan man som team positionerer sig selv og hinanden, så teamet samlet set får identificeret og indtaget de nødvendige roller ift. den unge, eksempelvis som omsorgsgiver, mødeleder, sparringspartner, løbemakker, lektiehjælper osv.

2. Hvordan man som personale aktivt positionerer den unge på en måde, så den unge får nye muligheder for byde ind med sin stemme, og for at være aktør i eget liv

Holdningsafklarende samtaler

En holdningsafklarende samtale er en måde at strukturere en pædagogisk samtale på, som leder hen mod personens værdier, holdninger og mulige fremtidige liv og dermed skaber grundlaget for en ny måde at være i verden på.

En holdningsafklarende samtale er delt op i fire faser:

1. Navngivning af problemet
Hvad foretrækker du at kalde problemet? Hvad skal vi kalde problemet? Skal vi tale om det på en eksternaliserende måde? Skal det have et navn?

2. Effekten af problemet
Her udforsker man sammen de forskellige effekter og indvirkninger, som problemet har for den unge. Hvor viser problemet sig? Hvad gør det ved dig? Hvad vil problemet? Hvorfor er det der stadig? Her er fokus på den praksisnære virkelighed, hvor problemet er noget man dagligt tumler med.

3. Evaluering af problemet
Her forholder personen sig til, hvordan problemet påvirker personens liv. Hvad oplever personen som en problematisk indvirkning, og hvad oplever personen som en hensigtsmæssig påvirkning?

4. Begrundelse.
Hvordan har du det med problemets indvirkning på dit liv? Hvad ønsker du dig i stedet? Hvad er det problemet krænker eller ødelægger for dig? Her kan personens værdier, holdninger og drømme dukke op. Disse kan styrkes, så de vigtige ting, man står for kommer til at fylde. På denne måde kan problemet og dets negative indvirkning på den unges liv og relationer reduceres.

Praksisfortælling

Pernille kom til Platangården fra en familie der fuldstændig havde afskrevet hende, de ønskede ikke se deres datter, eller at have hende på besøg og det lykkedes ikke for Platangården at etablere et samarbejde med familien. Pernille skadede sig selv og hver dag gik hun fra Platangården. Dette stod på i lang tid, og hver gang hun gik, så hentede teamet hende tilbage. Efter noget tid på Platangården fik Pernille tillid til teamet omkring hende, og hun fortalte, at hun var ked af det og at hun savnede sin familie.

Teamet var fast besluttet på at skabe et samarbejde med Pernilles familie. De ville være nysgerrige på, hvorfor familien var optagede af at holde afstand til deres datter, og teamet insisterede på kontakt og dialog. Det lykkedes at få aftalt et uforpligtende besøg i familiens hjem, og herfra tog samarbejdet fart. Teamet interesserede sig for at lære familien bedre at kende, de ville gerne høre om deres fælles liv, om deres måde at være sammen på, og om familiens ønsker, drømme og håb for fremtiden. De var nysgerrige, stillede spørgsmål og lyttede til familiens fortællinger. Under disse møder kom det frem, at Pernilles mor var hårdt plaget af psykisk sygdom, og at far stod med ansvaret for hele familien. Det var en omsorgsfuld og kærlig familie, de tog sig af hinanden, og af os som gæster. Under besøgene kom det frem, at de gerne ville se deres datter og at de også gerne ville kontakten med Platangården, men at de ikke havde haft overskuddet.

Besøgene hos familien og den uforpligtende form blev et vendepunkt for Pernille. I dag er Pernille igen en del af sin familie og har håb og drømme for fremtiden. Pernille har ikke længere brug for at skade sig selv.

Faglig kommentar: Her ser du et praksiseksempel på en ung der ikke trives. Den unge havde udviklet selvskade som strategi som kunne hjælpe til at håndtere det manglende overskud i familien. Via et vedholdende fokus på samarbejdet med den unges netværk, forstyrres den fastlåsthed der har præget deres liv og hverdag. Familien fik genskabt deres overskud og deres omsorgsfulde og kærlige måde at være sammen på – alle sammen, og de tilegnede strategier gav ikke længere mening for den unge.

Du kan i metodekataloget læse nærmere om: *netværksfokus, strategier og deres eksistensberettigelse, sociale invitationer* samt supplerende om *re-orientering.*

Inspirationsliste ift. litteratur

Recovery-orientering:

Finn Juliussen: Recovery-orienteret Rehabilitering

Mike Slade: 100 idéer til recovery-orienteret arbejde

Systemisk:

Jerome Bruner: Mening i handling

Gregory Bateson: Steps to an Ecology of Mind

Karl Tomm: Er hensigten at stille lineære, cirkulære, strategiske eller refleksive spørgsmål?

Tom Andersen: Reflekterende processer - samtaler og samtaler om samtalerne

Søren Hertz: Børn og unge. Psykiatri og samfund

Søren Hertz: Børne-og ungdomspsykiatri

Lang, Little & Cronen: Det systemisk-professionelle handlingsdomæne og spørgsmålet om neutralitet

Gianfranco Checcin: Gensyn med hypotesedannelse, cirkularitet og neutralitet

Narrativt:

Michael White: Narrativ teori

Michael White: Narrativ praksis

Michael White: Kort over narrative landskaber

Hyden, Wade & Gadd: Response Based Approaches to the Study of Interpersonal Violence

Anette Holmgren (red): Fra terapi til pædagogik

Alice Morgan: Narrative samtaler

Anne Sofie Møller Sparre & Katrine Dall Jørgensen: Syv fortællinger om narrativ praksis

Platangårdens Ungdomscenter
Præstegårdsvej 8
4760 Vordingborg
www.platangaarden.dk